

Slutrapport for kampagnen Overslæb ved transport af foder

INDLEDNING

Baggrunden for kampagnen

BSE (Kogalskab) er en uhelbredelig sygdom hos kvæg, som kan overføres med foder. Der er gennemført mange tiltag i foderreglerne og foderkontrollen for at sikre, at dette ikke finder sted. Et af områderne, der er reguleret, er transport af foder. Transportører er også fodervirksomheder, og de skal inden for deres håndteringsområde sikre, at der ikke sker overslæb af foder til dyrearter, hvor bestemt foder af animalsk oprindelse kan være forbudt. Overslæb kan eksempelvis være utilsigtet sammenblanding af forskellige typer af foder med animalsk indhold. For at undgå denne type af potentielt farligt overslæb, skal transportørerne i visse tilfælde have en rengøringsprocedure, som er godkendt af Fødevarestyrelsen.

WOAHs¹ globale officielle statusopgørelse over lande med ubetydelig risiko for BSE viser konstante fremskridt i bekæmpelsen af BSE. Med denne baggrund vurderes, at den største trussel i Danmark for et foderrelateret udbrud af BSE er fra udenlandsk foder. I nuværende situation, hvor der er mangel på foderproteiner til opdrættede dyr i Danmark, importeres og samhandles der store mængder af foder til Danmark. Det er derfor særlig vigtigt, at transportleddet sikrer, at der ikke sker overslæb mellem de forskellige læs af foder. Herunder at implementeringen og overholdelsen af de procedurer, der sikrer at et uhensigtsmæssigt, og potentielt farligt, overslæb minimeres eller undgås.

Kampagnen fokuserede på den egenkontrol, som transportører udfører for at sikre mod uhensigtsmæssigt overslæb af foder med animalsk indhold, blandt andet procedurer for og rengøring af lastbiler ved skift mellem foder, herunder den lovpligtige godkendelse af rengøringsproceduren ved skift mellem visse typer af foder.

Kampagnens formål

Formålet med kampagnen var at undersøge, i hvilket omfang fodervirksomheder er bekendte med reglerne og i nødvendigt omfang at styrke dette for at sikre, at fødevareproducerende dyr alene får foder af animalsk oprindelse, der er tilladt, og dermed bidrage til udryddelse og forebyggelse af foderrelaterede TSE-sygdomme hos fødevareproducerende dyr.

Formålet realiseres ved at sætte fokus på fodervirksomheders (transportørers) procedurer og egenkontrol til at sikre mod overslæb i forbindelse med transport af foder med animalsk indehold, herunder:

¹ World Organisation of Animal Health

- om transportører er registreret til at køre med foder efter foderhygiejneforordningen
- at afdække hvordan virksomheden sikrer, at kravene i TSE-forordningen overholdes
 - Hvordan sikrer virksomheden, at rengøringen af køretøj/container/holder er tilstrækkelig?
 - Hvordan sikrer virksomheden, at der er dokumentation for, at der er rengjort mellem de relevante skift mellem fodertyper?
 - Hvordan sikrer virksomheden, at dokumentation for rengøring bliver gemt i mindst 2 år?

KONKLUSION

I kampagnen blev der ikke fundet overtrædelser af TSE-forordningens regler om transport af foder med indhold af animalske bestanddele, hvor der er krav om en godkendt rengøringsprocedure. Resultatet er baseret på to kontroller af transportører som, som havde aktiviteter, der krævede en godkendt rengøringsprocedure. De resterende transportører i kampagnen havde ikke aktiviteter, der krævede en godkendt rengøringsprocedure. Datagrundlaget vurderes at være for spinkelt til at konkludere på regelefterlevelsen vedr. TSE-forordningen generelt blandt transportører med transport af foder ind i Danmark.

Kampagneresultaterne indikerer desuden, at udenlandske transportørers regelefterlevelse vedrørende den fornødne registrering som fodervirksomhed samlet set ligger nogenlunde på niveau med, hvad der konstateres i forbindelse med den stikprøvevise basiskontrol af danske transportører i Danmark. Det var kun udenlandske transportører, der i kampagnen havde overtrædelser vedr. den fornødne registrering. Datagrundlaget vurderes også her, at være for lille til at konkludere noget entydigt.

Kort sammenfatning af udbyttet for kampagnen:

Til trods for det spinkle datagrundlag i denne kampagne, har det stadig været en vigtig indsats i forhold til at identificere og adressere potentielle risici ved transport af foder, og på den måde håndhæve reglerne med sigte på at forebygge eller minimere, at der sker overslæb uhensigtsmæssigt, og potentielt farligt overslæb mellem de forskellige læs af foder.

Kampagnen har også bidraget til at øge bevidstheden i foder- og transportbranchen om vigtigheden af at overholde reglerne.

Dette giver anledning til at følge op på kampagnen ved at øge fokus i basiskontrollen af fodervirksomhedernes procedurer for sikre mod risikoen for uhensigtsmæssigt overslæb, når foderstoffer transporteres i forbindelse med samhandel.

RESULTATER

Der blev udført 29 kontroller i forbindelse med kampagnen, hvoraf 2 er af danske transportører og 27 er af udenlandske transportører.

Der er blevet sanktioneret i 10,3 % af kontrollerne, mens 89,7 % af kontrollerne ikke gav anledning til bemærkninger. Den samlede regelefterlevelse for kampagnen fremgår af Tabel 1.

Tabel 1: Samlet regelefterlevelse

Antal kontrolbesøg	Ingen anmærkninger	Indskærpelser
29 i alt	26 (89,7 %)	3 (10,3 %)
27 udenlandske	24 (88,8 %)	3 (11,1 %)
2 danske	2	0

Af Tabel 1 fremgår det, at de 89,7 % af kontrollerne, hvor der ikke er givet anmærkninger, udgør 27 kontroller i alt, mens de 10,3 % af kontrollerne, hvor der blev givet indskærpelser, udgør i alt 3 kontroller. Der har i forbindelse med kampagnen alene været sanktioneret med indskærpelser. Af tabellen fremgår endvidere, at indskærpelserne blev givet til udenlandske transportører.

Registrering som fodervirksomhed

De indskærpelser der blev givet i kampagnen er alle overtrædelser af kravet om registrering som fodervirksomhed, jf. foderstofhygiejneforordningen, artikel 11, stk. 1. Heraf fremgår det, at foderstofvirksomheder ikke må drive virksomhed uden at være registreret i henhold til artikel 9 i samme forordning.

Godkendt rengøringsprocedure

I forbindelse med kampagnen blev der kontrolleret 2 transportører som havde aktiviteter, der krævede en godkendt rengøringsprocedure. Kontrollen af de 2 transportører gav ikke anledning til bemærkninger.

METODE

Kampagnekontrollen blev gennemført i Padborg i samarbejde med Politiet på 4 kontroldage i oktober og november 2024.

Ved overgangen mellem den dansk-tyske grænse blev relevante nordgående lastbiler udpeget af to tilsynsførende, hvorefter Politiet eskorterede lastbilerne til toldpladsen i Padborg. Udpegningen, og dermed relevans for kampagnen, blev foretaget ud fra

kriterier som forhåndskendskab til transportør, lastvognstype, landekode og evt. opslag i registreringssystemer. Der blev udpeget både danske og udenlandske transportører.

På toldpladsen blev kampagnekontrollen af den enkelte transportør gennemført som uanmeldt kontrol af teams bestående af to fodertilsynsførende. Ved opstart af hver kontrol, blev der udleveret et informationsark vedr. kampagnen på enten dansk, tysk eller engelsk. Desuden blev der sikret mulighed for tolkning til og fra polsk, idet en stor del af chaufførerne var polske.

Til understøttelse af kontrollen, var der udarbejdet en dagsorden, som blev anvendt som spørgeramme og dermed basis for opsamling af kontroldata i forbindelse med kontrollen, der enten foregik i førerhuset eller nedenfor lastbilen. Umiddelbart efter kontrollen blev kontroldata tastet i Fødevarestyrelsens kontrolsystem.

Forud for kampagnen var foder- og transportbranchen orienteret om kampagnen. Derudover var den internationale vognmandsorganisation, IRU, orienteret.